

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre — 8 K — f. | Negyedévre — 2 K — f.
Félévre — 4 „ — „ | Egyes szám ára 16 fillér.
Tanítóknak és kézműparosoknak egy évre 6 korona
Amerikai Egyesült-Államokba — egész évre 3 dollár.

Felelős szerkesztő:

Dr. BAKKAY KÁLMÁN.

Laptulajdonos

A SZATMÁR-EGYHÁZMÉGYEI IRODALMI KÖR.

A kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. **Ettinger János** tanulmányi felügyelő czimére (Szatmár, Szeminárium) küldendők.
Pályázati hirdetések egyszeri közlése 5 korona
Nyiltér sora 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán.

Üdvözet a Radikálisoknak.

Politikai párttá vedlettek át. A nyár közeledtével meleg lehetett régi subájuk, melyben a föld alatt bujkáltak. Programjuk? A szabaddóművesek elesélt, régi recipéje. A vallásos világnézet megdöntését, a modern pogányság egyeduralmát ezélozza. Megjelentek a politikai élet harezterén a kimerültségnek abban a pillanatában, mikor a küzdő felek az alkotmány sánczainál teljes elkese-redettséggel vívott küzdelemben is egymás kiéheztetésétől várják a győzelmet. S oly jel-szavakat és eszméket dobtak a küzdők közé, melyek megbontani képesek a zárt sorokat innen, meg tulnan is.

Hát nincs egyébre szüksége ennek a száz sebtől vérző országnak, mint kultur-harezra?! Ezt akarják előidézni?

A társadalom, a közélet romlott, foszlott, senyvedt! A politikai élet a gyűlölet, az elkeseredés és a reménytelenség színtere. Gazdasági helyzetünk aggasztó. A kimerültség, az általános csőd felé haladunk gyors léptekkel, hol az elemi csapások, hol az áldatlan bel- és külpolitikai helyzet következtében. De vigadj, örülj Hunnia! Járd az őrzőgökök tánczát a kuruzslók és a politikai dervisek körül! Állapotod nem reménytelen, jövőd nem sötét és vigasztalan! Összegyűlték a világ bölcesei s konziliumot tartván fölötted nagy bölcsen megállapították, hogy minden bajodra, minden sebedre van ír, van gyógyszer! Rajta! Vedd be!

Használat előtt jól felrázandó a vallás-oktatás eltörlése! Ebből csak kanálként, csak

fokozatosan. Előbb az államosítás, aztán az általános emberi erkölestán, Isten nélkül, majdán ösökkkel s állati erkölestü unokákkal. Miért vonakodol? Lám Franciaország, Portugália stb. művelt, modern államok. Nézd mennyire meggyógyultak tőle! Mily kedves, bájos kép a 12 éves csirkefogó, a 16 éves zsebmetsző, a 20 éves rablógyilkos, a társadalom, mely az erkölestelenség pocsolyájában lubickol, s hogy a kéjből ki ne szorítottassék, csak satnya nemzedéknek ad létet. Ennek is csak módjával.

A második recipé: szekularizáció külsőleg használandó. Evvel kenjed sebeidet, és újból szép, erős és boldog leszel. Messzi föld-ről jönnek majd esodálatodra a batyus „kulturberek”, mert a kutyabőrhez nyulbőr-termelő mezőket és réteket is hasitatsz számukra, az egyházi vagyontól.

Fogadd meg Hunnia a bölcsék tanácsát! Vessd le értékes, de régi elavult köntösödöt. Öltözködj amaz ujsa, „melyet Jászi et comp. készített számodra. Lépj az isten-nélküliség, az istentelenség talajára, s kultúrországga, fiaid kulturberekké lesznek.

Ez a honmentő recipéjük egy-e? radikális uraimék! De mi ebből nem kérünk. És biztosak vagyunk, hogy Hunnia sem fogja bevenni! Azonban csak rajta, rajta! Minél hangosabban üssék a nagy dob! Legalább felébrednek a még alvó katolikusok!

Azt pedig ne gondolják, hogy megijedünk a vásári lármától! Ezen már régen tul vagyunk! Csak arra kérjük önöket, hogy majd annak idején el ne feledjék, ki vitte be a vallást a politikába?! Önök teszik ezt!

És nem tévedek, ha azt mondom, azért hogy még jobban elmérgesítsék a közéletet!

Ismerős taktikája ez már azoknak, akiknek minden igyekezete és törekvése oda irányul, hogy a magyart a magyarral összevesztve és szembe állítva, a zavarosban az alkotmány, a szabadság féltve őrzött kincseit megdézsmálhassák.

Ha tudatosan, ha öntudatlanul is, mind egy, de ezeknek a csatlósai önök, akár mint tagadják is!

Mert nagyobb a gyűlöletük mindaz iránt, ami katolikus, ami keresztény, ami isteni, semhogy hazaszeretük korlátokat szabhatna neki. A gyűlölet vezeti önöket és nem a hazaszeretet. Különbön önök előtt elavult fogalom a haza! Önök u. n. világpolgárok. Mit beszéljek itt hazaszeretetről?! Melynek nem mindegy, hol él, hol küzd, dolgozik, hol boldogul! Mely ragaszkodik ősei vérével és porával áztatott földjéhez a hazának. Az önök ősei ugy-e másutt porladnak?! eltekintve bizonyos szertartásoktól, ereiket utoljára Titusz katonái metszették föl. A gyűlésükön megjelentek névsorát olvasva legalább én ugy láttam!

És önök akarják a 900 éves magyar katolikus egyház javait elkoboztatni?! Önök akarják a 900 éves magyar kereszténységet, annak papjait az iskolából kivetni, kidobni?! Kultur harezra provokálnak?

Legyen hát, ha önök akarják! Legyen kulturharez. Állunk elébe! Avval azonban ne áltassák és ne biztassák egymást, hogy önök győznek! Mint egyik szónokuk mondotta, hogy eszméiket ez a nemzedék meg-

Viszontlátás a sirhantnál.

A falu vége felé lakott özv. Viskiné egyetlen fiával, a 18 éves Pistával. Amióta a férje elhalt, egyetlen fiában volt minden reménysége. Ez vezette a gazdaságot és ő kereste meg mindazt, amire neki és édesanyjának szüksége volt.

Szerette is az anyja, az anyai szeretet teljes melegével. Beezéggette, simogatta. Még a napsugár melegétől is óvta. Hogyne óvta volna, hiszen benne volt minden reménysége, minden öröme. Benne volt védelmezője, gyámolítója és kenyérkeresője.

Boldogság is honolt e kis házikó szegényes tájékán. Az igazi szeretet és boldogság állandóan suhogtatta fehér szárnyát e szegényes hajlék felett.

Pista szorgalmasan járt dolgozni. Keresetével egy fillérig elszámolt az anyjának. Édesanyja pedig csak a legszükségesebb dolgokra költött. Mig a fölösleget mind félre rakta az ő szeretett fia számára.

A legnagyobb szeretet és boldogság közepe telték a dolgos nyári napok. Meg voltak elégedve szegényes sorsukkal. Még csak szóba sem hozták, hogy talán nehéz volna az élet.

Estéknként a ház tornácán ülve sokáig

elnézegették az eresz alatt csicsergő fecsképart. Ilyenkor mindig arról beszélt az öregedő anya a fiának, hogyha majd elérí a nagykorúságot, meg fogja házasítani. Keres majd olyan párt neki, akivel boldogságban, szeretetben élje le éveit, mint az eresz alatt levő fecsképar. Ő pedig meghuzza majd magát két szeretett gyermeke mellett és annyit kíván hálából, hogy mig élni fog, a mindennapi kis kenyere legyen meg. Ha pedig meghal, temesék az ő szeretett férje mellé. Utassanak a sírjára mindig friss nefelejtszet.

Pista ezeket az utolsó szavakat mindig szomoruan hallgatta. Mert tudni sem akart arról, hogy ő valaha megváljon annyira szeretett édes anyjától.

*

Kezdek mulni a dologidők. A szél már a tarlóról fujt. A csicsergő fecskék megjelentek nagy seregben a levegőben. Hangos csicsergéssel beszélgették meg egymás között a hosszú utra való indulás napját.

Az anya és fia szorgalmasan gyűjtögettek a télrevalót. Gyakran elgondolkoztak azon, hogy most ismét eljönnek a hosszú téli esték. Az unalmas téli esték. Mit fognak csinálni, de megvigasztalódtak abban, hogy majd eljárogatnak a szomszédoknál a fonókban, hol vidáman fognak telni a téli esték. Majdesak el fog mulni a tél és megint el fog jönni a szívet, lelket öröme gyújtó, a nagy természetet paradicsommá varázsló gyönyörű tavasz.

Nem törődtek senkivel. Senkinek a gazdasága nem izgatta őket. Nem vágytak nagy uraságra. Meg voltak elégedve azzal, amit az Isten mindennap kirendelt a számukra.

De egyszer csak sötét kísértet suhogott végig a boldog hajlékon, mert Pistának valami ur elesavarta a fejét. Nagy gazdaságot ígért neki és fényes jövőt, csak hagyja el a kis faluját és vándoroljon ki Amerikába.

Pista eleinte hallani sem akart róla, de a kísértet állandóan ott suhogott felette. Karjaiba vette és ölelte. A maggazdagodási vágy felülkerekedett rajta, mert az az ur nagy napszámot ígért neki Amerikában. És elhatározta magát a kivándorlásra. A következő este már elő is állt az édesanyjának vele:

— Édesanyám! Kivándorlok Amerikába. Most itt van egy ur a faluban és embereket gyűjt össze, akiket aztán mind kiviszi a tengerentuli országba, hol háromszorannyit lehet keresni, azt mondja. Én is kivándorlok. Keresek majd sok pénzt. Ha hazajövök, szép új házat építek és abba fogom az én mátkámat hozni. Édesanyámnak is berendezek egy kis szobát, hol aztán gondtalanul élheti le hátralevő napjait.

Az öregasszony összerázolt homlokkal hallgatta fia beszédét. Két öreg szeméből könnyeseppék gurultak végig az arcán. Kérlette fiát, hogy álljon el szándékától. Ne hagyja itt. Hisz minden reménysége egyetlen fiában van. Ki viseli neki gondját, ha itt hagyja. Kivel ossza majd meg boldogságát

valósíthatja! Óh nem! Kedves radikális uraim! Önök tévednek!

A magyar kulturálizmus nem francia, s nem portugál! Ha azt gondolják, hogy oly könnyen boldogulnak itt is, mint amott, higyjék el, nagyon tévednek! Nem lesz oly könnyű felkapaszkodni az uborkafára! Másra hamarabb! Más fából kijuthat.

És eltévesztették az időt is! Későn és mégis korán jöttek ki a porondra.

Megsugom, hogy a vallás politikai harcok után közvetlenül, sikeresebb lett volna a fellépésük. A legyőzöttel szemben sok mindent lehetett volna elérni! Nem sajnálják mulasztásukat, késedelmezésüket?

Látják! Látják! Mily nagy kár! Most meg mindent elrontottak sietségükkel! Jobban kellett volna előkészíteni a talajt a magvetésre. Törés földben nem nő buza! Még több lét kellett volna ráomlesztani a budapestihez hasonló gyűléseken. Jobban kellett volna megrágyázni eszméikkel, elveikkel. Ugy sem valók mára!

De hát önök mégis felléptek és kiléptek! Es mi készen várjuk önöket. Fölveszszük az eldobott keztyűt. Még pedig a győzelem reményében!

Mert nem néztük mi közönnyel a politikai élet mezejét 1894. óta! A terror és rágalom közepette szervezkedtünk, agitáltunk. Társadalmilag, de politikailag is sokat haladtunk előre. Ez nem tetszett ugy-e? Ezért hangoztatták annak idején, hogy mire való a vallást belevinni a politikába? Hogy elősegítjük a társadalmi széthuzást, hogy széttagoljuk a magyar társadalmat.

Önök a támadó fél! Mi ott védekezünk, ahol támadnak. Az élet megnyilvánulásainak egy pontját sem hagyhatjuk védtelenül, őrizetlenül! Társadalmilag szervezkedtünk, amíg itt támadtak. És követjük önöket a politika mezejére is, ha onnan fognak támadni! Ezt csak nem vehetik tőlünk rossz néven?!

Megtesszük! Szükséges megtennünk! Pedig nem fog önöknek tetszeni, ha a katolikus klérus városról-városra, faluról-falura azt fogja harsogni a szószékről: hitünk, vallásunk, keresztény erkölcsünk vannak veszendőben! Fel Krisztus eszméinek védelmére! Csak úgy szolgáljuk és munkáljuk igazán hazánk jövőjéért boldogságát, szabadságát, ha megvédjük atyáink örökét, a keresztény szellemet! Fel a magasra a keresztény lobogót! Nem fog önöknek tetszeni, ha a

hithű nép a kereszt zászlaja alatt csoportosulva indul a választási urnákhoz.

Lázítással fognak vádolni ugy-e? ha a pálinkás butykos helyett a keresztet fogjuk körülhordozni a választók között? Pedig megtesszük! Be jó lett volna a papságot egy rövid törvényszakasz keretében megfosztani az állampolgár legelemibb jogától: a szavazástól, a politikálástól? Hányszor dobta már a nagyvilágba azt a jelszót: pap ne politizáljon.

Persze! Persze! Tegyük úgy mint Franciaországban! Zárkózzunk el a közélet elől, vonuljunk vissza a nép irányításától, vezetésétől. Majd elvezetik önök! Ugy-e? De hova? Az istentelenségbe, erköletelenségbe, az anarchiába! Ezekből mi nem kérünk! És nem kér a józan magyar nép sem! Nyájunkat pedig nem hagyjuk a farkasok prédájára! Hiába öltik magukra a politikus, az ügyes politikus, a nagy politikus köntösét! Lerántjuk mi az önök politikájáról a leplet! Hogy lássa a nép, amit önök akarnak, az nem politika, de Krisztus üldözés! Kit egykor politikai vádlóként szolgáltattak ki a farizeusok Pilátus kezébe, annak egyházát önök szintén politikai vádlóként akarják kezelni. A józan eszű nép átlát a szitán. Megkapják önök is a választ: Mi nem találunk semmi hibát a „iustitiát és misericordiat“ hirdető és gyakorló egyházban!

És meglátják, radikális uraim, hogy a magyar klérus nem francia klérus! Mi nemesak imádkozni, de magyar jelleműnek, magyar vérének megfelelően: bátran küzdeni is tudunk! Nem félünk az áldozatoktól, a sebektől: Erre megtanithatta önöket a történelem! Nándorfehérvár ostrománál a keresztet vivő pap győzött! A Branyiszko meredekén! puskaropogás, ágyudörgés közepette vezette győzelemre a honvédeket a keresztet tartó pap! És kezünkbe vesszük most is a keresztet! És követni fog most is a nép! És győzünk a kereszties hadjáratban a modern pogányság fölött! Egykor a szabad Magyarországot folyt a vér, most a keresztény Magyarországot indulunk hareba.

És ha önök, radikális uramék, az Isten és vallás gyűlölet fanatikusaiból százezreket gyűjtenek, csoportosítanak ellenünk, mi a keresztrel kezünkben milliókat sorakoztatunk önök ellen, a katolikus hit, a keresztény vallás öntudatos, meggyőződéses hiveiből. A legnagyobb hátlára pedig akkor köteleznének, ha sikerülne önöknek a különböző pártokból

akár titkos, akár nyílt blokkot szervezni és csoportosítani a radikalizmus czégére köré. Akkor sikerülne nekünk is az, amin most hiába fáradozunk, a minék hiányát oly igen érezzük: a katolikus, vagy keresztény blokk megalakítása.

Meglátjuk akkor, hogy a gyűlölet, vagy a szeretet képes-e többre?!
Bár.

Adakozzunk a Sajtóalapra!

Válasz a „Nyílt levélre“.*

A „Heti Szemle“ legutóbbi számában „Több kath. tanító“ aláírással a „Tanítók Házát“ érintő közlemény jelent meg azon alkalomból, hogy a helybeli református főgimnázium igazgatója meleg sorokban ajánlotta fiúnevelő intézetünket vidéki növendékei szüleinek figyelmébe, kifejezve azon lehetőséget is, hogy jövőben a vezetése alatt álló intézet növendékeiből telik ki az internátus létszáma, mely esetben intézetének tanárai alkalmazhatnának ott felügyelő tanárokat.

Cikkiró tanító urak félre értették a főgimnázium igazgatóságának ajánló levelét s tévednek, mikor abba egyoldalú felekezeti tendenciát magyaráznak belé, mert ettől a ref. főgimnázium igazgatója és tanári kara távol áll; egyedül intézetünk iránt mindenkor melegen érzett jóindulata s ebből folyó készséges támogatása az ajánló körlevélnek alapja.

Köztudomásu ugyanis, hogy a szatmár-megyei általános tanító egyesület nevelő-intézetének kormányhatóságilag jóváhagyott alapszabályai kizárják az egyoldalú felekezeti alapra való helyezkedést. Alapszabályai szerint: a vármegye tanítószága iskolai jelleg és felekezeti különbség nélkül jogosult igénybevenni az intézetet, ha részes jegyét megszerzte. Az intézet növendékei minden befolyástól menten járhatnak e város bármelyik tanintézetébe. A felvételnél első sorban a tanítószág gyermekei bírnak előnnyel. A nem tanító szülők gyermekeinek felvételénél pedig nem a felekezeti hovatartozás, hanem az egyes iskolák igénybevitelének feltétele, hanem az erkölcsi magaviselet és előmenetel dönti el a

* Örömmel vesszük tudomásul e megnyugtató sorokat és az ügyet a magunk részéről befejezetnek nyilváníttjuk.
Szerk.

és bánatát, ha itt hagyja. Ki lesz neki egyedüli csillaga, akiért még érdemes az élet terheit viselni.

De az anya kedves szavai már nem hatottak. A kisérlet győzött. Elhatározásától a fiu nem állott el. Már mindig csak az járt a fejében, hogy gazdag lesz. A legszebb házat fogja építeni a faluba. Odahozza majd azt a kis anygalt, akit az anyja kiválasztott az ő számára és gondtalanul boldogan fogja majd élni a világát. El is érkezett az indulás ideje. Az öreg asszony síró szemekkel készítette fiának az utaválót. Együtt készültek el a nagyutra az ereszalatti fecsképpárral. Elkészült az utaválót. Pista hátára vette a nagy ládát és kilépett a kis szobából, melyben annyi boldog napot töltött Edesanyja sirva kísérté. Mintha csak utolszor látná az ő szeretett fiát. Amint Pista a tornácra ért, megpillantotta az indulásban levő fecsképpárt. Elérzékenyedett. Lopva törölt le egy könyvecskét a szeméből és e szavakkal fordult a kis költöző madarakhoz:

— Most együtt megyünk, de ti hamarabb jösztek vissza mint én. Ha visszajösztek vigasztaljátok majd az én árva anyámat. Legyetek ti hozzá jobbak mint én. És ha majd haza jövök, felépitem az új házat; ott is adok hálából helyet a fészketeknek. — Isten veletek...

*
Megérkeztek a kicsi állomás váró szobájába. A többi cimborák, kik szintén Pistával mentek, már ott voltak. Zsufolásig megtelt a kis terem és várták a megérkező vasparipát, amely aztán száguldani fog velük az idegen ország felé. Sirás és dalolás hangja vegyült az őszi este homályába.

A kis állomás felett elhaladó daruk kurjantása újabb nótát hozott a kíváncsiak ajkára. A dal elcsendesül a sirás jobban kitör. Erős fütty jelzi a vonat érkezését. Kiki bucsut vesz övétől. A hitvesekben keserűség, mit az élet küzdelme szított, az utolsó Istenhozzádnál csókba forr össze. Annyi könnyecseppet hullattak az anyák, testvérek és hitvestársak, hogy Amerika partjait is felöntözhették volna vele.

A bucsuzodásnak véget veített a vonat megérkezése, mert már fel kellett szállni, csak a Pista anyja nem tudott még elbucszni szerelmes fiától. Göresösen ölelte és csókolta napbarnított arcát. Nem tudták lebontani róla nyaka köré font csontos karjait. De végre a sátn leszakította szívéből. Még egy utolsó csókolt és már indult a vonat.

A vonat elindulása után ki-ki hazatért nyugovóra. Pista anyja is hazatért árván maradt kis házikójába, de sehogysem találta magát. Minden olyan idegen volt neki, pedig már régóta lakott e házban. Állandóan sirt. Siratta egyetlen fiát. Mintha tudta volna, hogy sose látja többet. De végre belenyugodott sorsába, mert hát más egyebet nem tehetett.

*
Eltelték a hosszú napok. Eltelték a hosszú hetek. Pistától levél érkezett, melyben írja az édes anyjának, hogy szerencsésen megérkezett, de munkát még nem kapott és egyelőre nincs is kilátása rá, mert nem minden úgy van ám itt sem, ahogy azt odahaza mondják. Már megbánta, hogy elhagyta kis faluját, ahol annyi boldog napot töltött édes anyjával, de reménykedik és bizik. Talán majd csak lesz. De bizony nem lett, mert a következő levelében már azt írta, hogy ami

pénze volt az már elfogyott. Munkát pedig még nem kapott. Küldjön neki az édes anyja a megtakarított pénzéből, hogy éhen ne vesszen az idegen földön.

A szerető anya azonnal küldte a pénzt. Minden darabot megcsókolt és úgy tette a postára. Odahaza állandóan imádkozott az édes gyermeke szerencséjéért. És mindennap várta az újabb levelet, amely már arról fog szólni, hogy dolgozom és jól érzem magamat.

De a Pista rossz helyzete csak nem tudott megváltozni, mert Amerikában rengeteg volt a munkanélküli. Az újabb levélben már megint pénzt kért Pista. Az édesanyja feltette a postára az egészszet és megírta a fiának, hogy most már nincs több. Ha még most sincs munkád, akkor ez a pénz elég az utiköltségre és gyere haza.

Pista azonban nem jött, mert amire a pénzt megkapta, már kapott egy pár napra kiegészítő munkát. Ugy gondolta, hogy most már csak lesz szerencse. De bizony nem lett, mert amikor a pár napi kiegészítés elmúlt, ismét hetek hosszág a készből kellett élni. Kegyetlen nyomoruságba jutott Pista az idegen országban. És azok a síró levelek, amiket haza írt az édes anyjához. Olyan keservek voltak, hogy még az idegennek is megrepesztette volna a szívéét. Az öreg anyját pedig kétszeresen sujtotta, most már segíteni sem tud rajta, mert nincs miből.

Ágynak esett és napról-napra közeledett a sir száájához. A sok gyötördés és sirás között aztán egy kissé megvigasztalódott, mert ismét jött Pistától a levél, hogy már megint dolgozik, de ez sem tartott sokáig. Ismét dolgozni nélkül volt. Már elhatározta magát, hogy haza jönne, csak volna pénze.

felvételi kérelmet. Az intézet felügyelő tanárai a helybeli két főgimnázium tanárainak sorából az illető főgimnáziumi igazgatók ajánlataira alkalmaztatnak.

Az alapszabálynak ezen igazságos rendelkezéseit eddig az utolsó betűig becsülettel és tisztességgel betartottuk és be fogjuk tartani mindaddig, míg a viszonyok nem várt alakulata nem kényszeríti az egyesületet az alapszabályok esetleges megváltoztatására, ami eddigi tapasztalatainkból következett, csaknem kizártnak vehető.

Mindezen alapintézkedések tényleges fennállása és ismerete mellett kérdezhetik a cikkírók és a közvélemény, hogyan állítható a körlevél tehát, „hogy kilátás van arra, hogy jövőben csak a ref. főgimnázium növendékei vétetnek fel s tanárai lesznek a felügyelő tanárok?”

Midőn a „Jézus Társaság“ hatalmas konviktusi építkezése megindult, a tanítószó és a ref. főgimnázium igazgatósága is azon véleményben volt, hogy a kath. internátusok bőséges helyei most már felszívják a Tanítószó Háza kath. vallású növendékeit. S ha ez csakugyan így történhetik, 40—50 helyünk marad üresen. Ezen helyeket nem hagyhatuk volna üresen, hiszen nekünk nincs töképezzünk, nincsenek alapítványaink, csak terheink, a szerényebb méretű államsegélyre és az ellátásból származó gondos, helyes számitással elért megtakarításokból állítjuk elő terheink fedezetét. Már pedig megtakarítás e nehéz időkben csak az 51. növendéknél kezdődik; ha 50 helyet üresen hagyunk, akkor nem a cikkíró urakat, hanem minket terhel a súlyos gond és nagy felelősség.

Ezen eshetőségre gondolva, teljes jóindulattal adta ki a ref. főgimnázium igazgatója körlevelét s tette benne a kifogásolt kijelentést. Mert ha csakugyan megvonták volna bizalmukat tőlünk a kath. tanító urak és szülők, akkor be kellett volna következnie az, mire a főgimnáziumi igazgató úr mint eshetőségre gondolt s ha bekövetkezik, akkor pedagógiai és méltányossági alapon csakugyan a 2. tanárt is abból az intézetből kellett volna alkalmazni, mely intézet teljesen megtöltötte a Tanítószó Háza növendékeivel.

De ez az eshetőség nem következett be; a mult tanévben 47 kath. vallású növendékünk, egy kath. igazgatónk és egy kath. meg egy ref. tanárunk volt az intézetben s hisszük,

Pistának az édes anyja megírta, hogy nagy betegen fekszik idehaza. És ha még életben akarja látni, hát szerezzen csak annyi pénzt, amennyivel haza tud jönni és jöjjön haza.

A komor téli hideg ismét lengedni kezdett. A napnak arany sugara elolvastotta a földön elterülő hóréteget. A természet új ruhát készült felvenni. Az öregasszony betegágyához is besütött a napnak arany sugara. A tavasz ismét eljött. A két esicseregő fecsképar is megérkezett az eresz alá. Minden nap vidáman esicseregtek és vigasztalták a beteget. Mintha tudták volna, hogy úgy sincs más, ki vigasztalja. Minden megérkezett újra, csak az nem, akit a beteg várt, az ő egyetlen fia.

A beteganyja napról-napra rosszabbul lett. Már már közel volt a megváltó halálhoz. Vigasztalója és gyámoltója, ki szorgalmasan gondját viselte napközben, az a kislány volt, kit ő kiszemelt a fia számára. Gyakran sirnak mind a ketten. És ismét megírták Pistának, hogy azonnal jöjjön, mert már ugyanis csak a temetésen lehet itthon. Az édesanyja annyira beteg már, hogy csak napok választják el a haláltól, de ez a levél már nem érte Pistát abban a városban, ahol előbb volt, mert amint az első levelet megkapta, melyben tudatták vele édesanyja rosszulását, elutazott egy másik városba, hogy munkát kapjon és csak annyit keressen, amennyivel hazajöhet.

Egy reggel aztán mintha az anya jobban érezte volna magát, felült az ágyban s odahívta magához hű ápolóját és kérte tőle a fia fényképét. A leány odaadta. Az öregasszony meg-meg simogatta, sokáig nézte és csókolgatta. Két kiesett szeméből forró könnyek hullottak rá, aztán mondta a lánynak:

mert a bizalmatlanságra nem adunk okot, nem fog bekövetkezni a jövőben sem s így a megdöbbenésre, átjátszásra, felekezeti tendenciára kár gondolni cikkíró uraknak.

Hogy a főgimnáziumi igazgató ezen tanévben is kiadta a mult évi körlevél szövegét, azt csakis jóhiszeműleg, a tanítószó ügyeit támogató elörelátásból tette, hátha a második év vonja el a kath. ifjúságot intézetünk-től? Ha ezen év is kiállja a tűzpróbát, bizonynyára a jövő év ajánló sorában nem lesz oka a kath. tanítószónak sérelmet találni.

Szatmár-Németi, 1914. június hó 15. én.

Bodnár György,
a Tanítószó Háza felügyelő-
bizottságának elnöke

Érettségi után.

Egy tekintélyes fővárosi napilap ilyen alezím alatt felháborító cikket közöl egyik közismert munkatársának tollából. Arról van benne szó, hogy okosan tesz ifjaink, ha „szemforgató jótékonyaság“, alapítvány-tétel stb. . . helyett lakomára gyűlnek össze, lumpolnak, banketteznek, isznak, vigadnak akár kivilágos kiviradtig s ha tehetik, ha korábban meg nem tették még, megtapasztalnak bizonyos dolgokat, amiket korábban nem volt módjuk és alkalmuk megtapasztalni.

Az ember arcába szokik a vér, mikor ezeket olvassa. Minden vallási tekintet nélkül, tisztán a jó izlés nevében kérdezzük, hol itt az erkölcs és írói tisztesség? Vagy nálunk újságírás címén már minden szabad? Így tesznek kiváló tollu, éretteszü munkásai a sajtónak, mit várunk akkor a magukat zsrnalisztának nevező inerci-finczi tollforgatók mosdatlan száju, mérgezőtt lelkű légiójától, akik nap-nap mellett ráerőszakolják az olvasóközönségre: egyesekre, egyes osztályokra és az egész társadalomra a maguk üres, tartalmatlan és romlott írásait?

Tegyük fel, hogy úgy volna, ahogy az cikkíró gondolja, akkor is nem helyeseljük, nem buzdítjuk a fiatal nemzedéket meggondolatlan, tulszókra hajló cselekvéseiben, hanem felvilágosítjuk azok helytelenségéről és

Ezt neked hagyom, ha majd hazajön és egymásé lesztek, viseld gondját. Az én siromról pedig meg ne feledkezzetek. Isten veletek. Még egy mély sóhajlás szállott Amerika partjai felé és az öregasszony lehanyatlott, jóságos lelke elszállt.

A falubeliek nagy részvét mellett temették el a jó öregasszonyt.

Pista végre nagy nélkülözések közt összegyűjtött annyi pénzt, amivel haza jöhetett. Rögön hajóra is ült, hogy édesanyját még megláthassa. Bár elég sebesen hozták a magas hullámok mégis hosszú volt neki az út. Hosszabb mint mikor ment. El-el gondolkozott a hajón: Hát nem hozok új házra valót, de visszahozom szerető szívemet és ismét fogunk élni boldogan az én édesanyjammal.

Megérkezett Magyarország partjaira. Vonatra ült. Gyorsan hozták a gőzös kerekei. Egyszer csak kis falujának tornyát is látja. Az örömtől kápráztak szemei. Mindjárt ott fogok pihenni édesanyjám jó szerető ölében. Megesőkolgom két csontos kezét és csak az ásó, meg a kapa választ már minket ezután el. Talán várni is fog az állomásnál. Igaz hogy nem irtam a jöveteletem, hogy nagyobb meglepetés legyen, de hátha azért mégis kint lesz.

Megérkezett a vonat az állomásra. Pista elsőnek ugrott ki a kupéból. Körülnéz az állomásnál, nem ismerte fel senki. Anyira elváltzott. Nincs itt. Sebes léptekkel indult hazafelé. Amint megpillantotta a kis házikó fedelét, örömkönnyegek gyűltek a szemében. Nem nézett semerre, hogy látják-e vagy nem, csak egyenesen ment a kis házba.

Amint megérkezett a kis ház ajtajához reszkette nyult a kilincs után. Lassan nyomta,

káros kinövéséről. Hogy érettségi lakoma nélkül is kiléphetnek az életbe, amelyről csak annyit tudnak, hogy nem olyan, mint a nyugnek mondott iskolai fegyelem, arról nem szükséges részletesebben szólnunk. Józan gondolkozású ifjak ma már nagyon jól tudják, hogy az élet iskolája sokkal komolyabb, tanulságaiban, eszközeiben sokkal kiméletlenebb és nehezebb, semhogy az abba való átmenetet dáridókkal kellene a világ tudomására hozni.

De maradjunk a halva született cikk-nél. Hála Istennek, érettségi vizsgálatot tett ifjaink nagy része más, mint amilyenek a cikkíró gondolja. Józanság, önmegtartóztatás, puritán felfogás egyfelől, az élvezeteknek kellő mértékre való leszállítása, az élet igazi értékeinek ismerete másfelől, mind olyan erények, amelyek ma minden valamire való ifju lelkét teljesen betöltik. Tudják nagyon jól, hogy az érettségi bizonyítvány nem a munka vége és a szabadság kezdete, hanem okirat arról, hogy most már belefoghatnak az igazi munkába, tulajdonképpen ezéljükba, hogy szabadságukat a megszokott keretekben, bizonyos törvények szerint immár maguk gyakorolhatják.

Tul vagyunk a diákélet hamis romantikáján, a selejtesebb elem magasztalva tárgyalt szokásain. Hogy csak egyet említsünk, itt van a helybeli királyi katolikus főgimnázium ifjúsága. Tavaly fényes tanujelét adták igazi érettségüknek azzal, hogy nyolcz évi munka után első sorban Isten iránt rótták le hálájukat s okmánnyal a zsebükben egy kegyhelyre zarándokoltak. Mint halljuk az idén is hasonlóképpen fognak cselekedni, hogy aztán oda menjenek, hol apa, anya, rokonok és testvérek tárt karokkal várják őket s a családi szentélyben csapjanak igazi áldomást.

Azt hisszük, hogy ez és az ország más intézeteiben divatozó ehhez hasonló szokások erős czafolatai annak, amit cikkíró hinni szeretne és amire az életbe lévő ifjakat vállvergetve nógatni akarná. Ekésen beszélnek arról, mily lelkiismeretlen az újságírás nálunk, mennyire meghamisítja az életet akkor, midőn lúdtollának péczezése közben ily nemesen, komolyan, igazán és erkölcsösen gondolkodik.

Jótékonyaság. Püspök ur öméltósága a dobóruszkai rk. templom építésére hatezer koronát adományozott.

de az ajtó nem nyílt. Szíve hangosan vert, még a lélekzete is elállott. — Bizonyosan nincs idehaza, gondolja magában. Talán a szomszédban van, megyek megnézem. Atment a szomszédba. Itt is alig ismertek rá, de ő nem törődött azzal, hanem mindjárt az édesanyja hollétééről érdeklődött.

Eleinte nem akarták megmondani, de végre mégis megmondták:

Hát bizony Pista a te édes jó anyád a temetőben van. A virágos akácfa alatt nyugszik.

Pista e szavakra összerogyott. Sokáig nem tudott magáról. Mikor aztán magához tért, kérte a szomszédasszonyt, vezesse el őt az anyja sírjához. Az asszony szívesen elvezette Pistát. Elvitte egész a sírhoz és ott magára hagyta.

Zokogva borult a drága sírhantra. Két karjával ölelte a göröngyöket melyek édesanyját eltakarták tőle. A sok sírástól teljesen elalélt úgy, hogy nem tudott magáról. Az akácfa is szomoruan esüngötték leveleiket. A friss szellő végig-végig suhintott felette.

Egyszer csak egy meleg kéz érintette meg a kezét és felállította a kedves hanttól, mely az ő szeretett édesanyját takarta. Hát-rané és látja, hogy az a kislány, kit az anyja az ő számára szemelt ki hitvestársul. Friss nefelejeset hozott a sírra. Összesőkolgatta a leányt és most már ketten borultak sírva az édesanyjuk rideg sírjára.

Pista a szomorú viszontlátás után még egyszer megölelte a sír fejét. Fájó szívvel vett bucsút az édesanyjától, kit a sírba látott viszont. És minden úgy történt azután, mint az édesanyja akarta még életében.

Jellinek Ede.

Személyi hir. Dr. Mázy Engelbert, kassai tankerületi kir. főigazgató, a helybeli kir. kath. főgimnázium érettségi vizsgálatának vezetésére ma városunkba érkezett. A kiváló tanfőú június 18-tól 25-ig lesz hivatalos ténykedésével elfoglalva, amely idő alatt a megyéspüspök ur vendége.

Urnapi diszebed a püspöknél. Dr. Boromisza Tibor megyéspüspökünk vendégül látta vasárnap mindazokat kik az urnapi körmenet alkalmából közreműködtek. Így a vezénylő tisztek, baldachinum vivők, oltárdíszítők s többen a papság közül vettek részt a diszebedben.

Plébánosi eskü. Székely Gyula mérki lelkész pénteken tette le a plébánosi esküt megyéspüspökünk kezébe. Pajor Endre esztergomi esperes-plébános fogja hivatalába beiktatni sz. Péter és sz. Pál napján, a hitközség templomnapján.

Kitüntetés. A budapesti kir. magyar tudományegyetem Dr. Kováts Gyula szentszéki ülnököt, tanítónképzőintézet igazgatóját, teológiai tanárt és papnevelőintézet lelkigazgatóját a teológiai irodalom és papnevelés terén szerzett érdemeinek elismeréséül *bekebelezett doktorrá* (doctor collegiatus) választotta. Ezen kitüntetéshez, mellyel tudományegyetemünk is felismerte és elismerte Dr. Kováts Gyulában a sokoldalú és értékes munka fáradhatatlan emberét, mi is őszinte szívvel gratulálunk.

Urnapi körmenet. Az Oltáriszentség előtt gyermeki hódolattal imádkozott vasárnap a németi hitközség is és az ünnepélyes szentmise után, amelyet dr. Szentgyörgyi Jordán Károly apátkanonok czelebrált, megkezdődött a fényes körmenet, diadalmasan hangzott fel az ajkakon: „Üdvözlégy Oltári szentség.“ A krisztusi lélek bensőséges imádásával kísérte a hitközség az Oltáriszentségben lakozó Istenembert zöldelő lombokkal, nyíló virágokkal díszített uton a világ négy tája felé fölállított lombsátorokhoz. Ebben a hozsannás seregben ott láttuk a hívő katolikus polgárt és nőt, a nemes lelkű irgalmas nővérek vezetése alatt megjelenő lányintézeteket, a lilomos kis lányokat, az állami elemi iskola növendékeit és a buzgó szent ferenczrendi növendékeket, kik kedves szívhez szóló énekekkel ünnepelték az Ur Jézust. Volt abban a hívő seregben szegény és gazdag, tudós és egyszerű ember, mert Krisztus mindeneket magához vonzott. A keresztény lélek ugy emelkedik akkor, amidőn a Krisztus ünneplésében együtt látja a szegényt és gazdagot, a tudóst és egyszerű hívő embert, amint ez ünnepi tónusba imádatlalt zengi: „Tebenned reménylek, szivemből szeretlek.“ A hívő sereg dicsőhimuszaitól kísérve diadalmasan járt körül Krisztus és lelkünk edes megnyugvás töltötte el, mert eszünkbe jutottak a mély igazságu szavak: „Christus vincit, Christus regnat.“ „Krisztus győz, Krisztus uralkodik.“ Jók, hasznosak, sőt szükségesek az urnapi körmenetek, mert hitünk nyilvános megvallását hozzák létre, mert a lelkeket az Oltáriszentség imádásában erősítik és eszünkbe juttatják az apostol szavait: „minden nyelv vallja meg, hogy az Ur Jézus Krisztus az Atya Istennek dicsőségében van.“ Ezt a célt szolgálta a németiek urnapi körmenete. Az Ur szent kegyelme jutalmazza azokat, akik az Oltáriszentség ünneplésében közreműködtek.

Szt. Antal napján. A mustármag, melyről Krisztus Urunk említést tesz egyik példabeszédében az isteni kegyelem és isteni erő folytán nap-nap mellett szemünk láttára teljesen kifejlett terebélyes fává fejlődik. Az apostolok, az első keresztény vértanúk szent életükkel és vértanu halálukkal Krisztus Urunk ezen szavait megerősítik, mert nyomukban, mint tavasszal a mezők virágai új hívő imádkozó nemzedék lép a kath. egyház életerős táborába. A későbbi századok is ugyanezen igazság mellett bizonyítanak. Nem puskagolyó, kardvas, anyagi jólét, földi gyönyörök, hanem a felebaráti szeretet, szegénység és a földi örömről való teljes lemondás hatalmas fegyvere az új nemzedéknek. Ezen fegyverekkel harcolt a csodálatos Assisi sz. Ferenc és lelki fia és tanítványa Pádusi sz. Antal. Kik éheztek, míg mások lelki és testi

élelméről gondoskodtak, kik durva daróczba öltöztek, míg másokat fölruháztak. Imádkozál és dolgozzál — volt jelszavuk. Egymásután jelentkeztek és pedig nem kis számmal a hűséges követők. Isteni Mesterök szerete-től ihletve fölkeresték a város, a falu, a tanya szegény elhagyott árváit, betegeit, mindenütt hirdették az örök életre vezető igéket, lelki és testi kenyről gondoskodtak. Sz. Ferencz fiait a modern kor hitelensége sem töri meg. Említsem a bulgár háboru hősvértanuját, Palics atyát, aki inkább meghal erőszakos halállal, minthogy megtagadná Krisztus egyházát. Nem töri meg sz. Ferencz fiait az erőszak, sőt minden ember, akiből az igazi emberi érzés még ki nem veszett, kalapot emel a daróczba öltözöttek előtt, mert aláztatosságukon, szivtisztaságukon és szelidségükön a legkeményebb szív is megtörik. Boldog az a nép, melynek ilyen önzetlen emberbarátok a vezetői, kik nem földi jutalomért segítik szorongatott embertársaikat. Őszinte örömmel üdvözlö sz. Ferencz fiait Szatmár Németi hitű katolikus népe is. Bold. emlékü Ham János, Meszlényi Gyula, továbbá aranyimás főpásztorunk Boromisza Tibor áldozatkészsége lakóhelyet adott városunkban sz. Ferencz buzgó fiainak, akik alig egy éve működnek városunkban, máris önzetlen munkásságuk nagyon is érezhető ugy a lelki életben, mint a szűkölködők segélyezésében. Ezen gondolatok vonultak végig valamennyiünk lelkén, amikor f. hó 13-án szombaton sz. Antal napján a szatmárnémeti sz. János plébánián Szabó István prelátus kanonok ünnepélyes nagy misét mondott Jaklovics György, Lovász Győző és a növendékpapság segédlete mellett. Mise végén megáldotta a jövőt az ujonnan felállított Assisi sz. Ferencz oltárt, mely a szállítási költségekkel együtt 2725 koronába került. A könnyekig megható szent beszédet ez alkalommal Bodnár Gáspár képezdei tanár mondotta.

Erettségi vizsgálat. A helybeli felső kereskedelmi iskolában a mult hét végén fejeződtek be az érettségi vizsgálatok, dr. Mártonfi Marcell kir. jogakadémiai tanár és dr. Vajay Károly polgármester elnöklése mellett. A jelentkezett 52 tanuló közül jelesen érettek: 4, jól érettek: 12. Egyszerűen érettek harmincegyen. Szeptemberi javító vizsgálatra utasítottatott 2 tanuló. Erettségiire nem bocsátottak 14 növendéket.

Opera-estély. A városi zeneiskola szombaton tartotta ez évben második opera estélyét a városi színházban. Nagyon jól sikerült, a szereplők valamennyien megállták helyüket és csak dicséretet lehet róluk mondani. A műsoron Bizet Carmenjének és Puccini Pirlangó kisasszonyának legszebb részei szerepeltek koncertszerű előadásban. A feladat tehát elég nehéz volt, s ha mégis eredményről számolhatunk be, tekintve, hogy a szereplők valamennyien csak műkedvelők voltak a legnagyobb dicséret számba vehető. A legnagyobb sikert dr. Fekete Dezsőné érte el, és dr. Ambrózy Sándorné de a többiek is Szabó Margit, Medveczky Klára és Katz István szintén jók voltak. Hogy tapsban és kihívásban nem volt hiány, mondani sem kell.

Jézus Szive bucsuja. A kálvárián Jézus Szent Szive tiszteletére háromnapú ájtatosság tartatik a következő sorrendben: Június 19 és 20 vagyis pénteken és szombaton: reggel 6 órakor csendes mise, 7 órakor ünnepélyes nagymise, 8 és 9 órakor csendes mise Délután 5 órakor keresztuti ájtatosság; 6 órakor szentbeszéd, Jézus szive letenyéje és Jézus szive megkérlelése áldással. Június 21 én azaz vasárnap: reggel 1/25 és 6 órakor csendes mise, 7 órakor ünnepélyes nagy mise. Szt. mise végeztével ünnepélyes körmenet, utána szent beszéd és ünnepélyes felajánlás Jézus szent szivének; 9 és 10 órakor csendes szent mise. Délután 4 órakor az ájtatosság befejeződik Tedeummal. Akik az ájtatosság alatt meggyónnak, megáldoznak és Pápa Őszentsége szandékára imádkoznak, teljes bucsut nyerhetnek, melyet a megholt hivatások is alkalmazhatnak. E háromnapú ájtatosság alatt a Kálvárián délelőtt és délután lehet gyónni.

A „Szatmári Kör“, amely városunk főiskolai hallgatóságát egyesíti, f. hó 27-én este a Kossuth-keri Kioszk nagytermében

műsorral egybekötött jótékonyezélu táncmulatságot rendez, amelybe collegiális szeretettel vonja be az érettségiző ifjuságot. A mulatság, tekintve a nagyfoku érdeklődést, ugy anyagilag, mint erkölcsileg nagy sikernek néz elébe; s a rendezőség minden erővel oda törekszik, hogy a főiskolai hallgatóság ezen első bemutatkozása a jótékony ezélt pártoló közönségünknek felejtethetlen legyen s ezt célozza azzal is, hogy műsorában, városunk közismert tehetségeit szerepelteti, amit legközelebb bővebben ismertetünk.

Papi lelkigyakorlatok. A Jézustársasági atyák vezetése alatt lelki gyakorlatok tartatnak a Mária-Kongregáció Otthonban Budapest VIII. Horánszky u. 20. Július 1 és 5 között, július 13 és 17 között, július 27 és 31 között. Augusztus 3 és 5 között, augusztus 16 és 20 között, augusztus 24 és 28 között. Megjegyzések 1. Július 1-én első sorban a kongregációk prézesei vesznek részt. 2. A lelkigyakorlatok a megjelölt napokon július 13, 27 aug. 3, 16, 24 én este 7 órakor kezdődnek. 3. A jelentkezést a megkezdés előtt legalább egy héttel megelőzőleg kérik. 4. Ot és nyolc napos lelkigyakorlat is végezhető 5. Minden levél ezen címre küldendő A Jézustársasági rendház ft. Elüljárójának.

Eljegyzés. Somogyi Gyula a Szatmári Gözmalomtársulat tisztviselője eljegyezte Papp Margitkát, Papp János Szamosszabályozó társulati főmérnök s neje Gubica Katalin arasszony kedves leányát.

A budapesti főiskolai hallgatók Szatmári körével szemben mindenütt megnyilvánuló érdeklődés az utóbbi hetekben is meghozta a maga gyümölcseit. Az adományok ugyanis szépen gyűlnek a nagylelkű adakozók jóvoltából a létesítendő diák-otthon alapja javára. Hogy mennyire komoly alapon áll az egyesület és hogy milyen nemes intencziói vannak, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy Szatmár-Németi sz. kir. város és Pethó György jószágigazgató is alapító tagjai közé lépett; azonkívül a kath. főgimnázium tanári kara is nagyobb összeget adományozott, bár egyes tagjai már külön is hozzájárultak az egyesület felsegélyezéséhez. Legjobban a következő adományokat kell hálás szívvel nyugtáznunk! Szatmár-Németi szab. kir. város 50 K. Pethó György 50 K. Kir. kath. főgimnázium 35 K. Csató József 10 K. Dr. Fodor Gyula 5 K. Dr. Radó Sándor 5 K. Zsilinszky István 5 K. Gazdag Lajos, Dr. Horváth Gyula, Jankovich János, Dr. Timár Zsigmond 4 K. Kertész Pál 3 K. Fodor György 2 K. Egyébként a Szatmári Kör f. hó 28-án Szatmáron műsoros táncestélyt rendez amelyet tekintettel, hogy jótékony ezélt szolgál, a jövedelem a diákotthon alapítására fordittatik, mindenki-nek figyelmébe ajánljuk.

A bőjti fegyelem enyhítése. A magyar püspöki kar előterjesztésére X. Pius pápa megengedte, hogy az u. n. kántorbőjtök szerdái a huseledek tilalma Magyarországra nézve megszünjék. Azonban ezeken a napokon továbbra is csak egyszer szabad a felöltötteknek teljesen jóllakniok. Megengedte továbbá a pápa, hogy a jövőben, ha bőjti napokon szabad felmentés következében húst enni, ugyanannál az étkezésnél szabad hús- és halételt enni, ami eddig tiltva volt.

Halálozások. A Deák-tér 3. számú házban csütörtökön délben hirtelen rosszul lett özv. Lichtenstein Károlyné házmesternő. Az est folyamán a házban megjelent dr. Vajay Imre tiszti orvos és megállapította, hogy az asszony gutaütést kapott. A szerencsétlen nő reggelre meghalt. — Sulyos csapás érte Rád Rubent, az ismert táncatanárt. Felesége, Rád Rubenné szül. Nagy Fejő Mariska okl. táncztanítónő életének 30 ik, boldog házasságának 13-ik évében elhunyt a mult héten. Halálát bánatos férje, 3 árvája és rokonsága gyászolja. — Vass Erzsébet élete 21-ik évében 2 évi hosszúsas szenvedés után meghalt. Temetése e hó 14-én, vasárnap d. u. 4 órakor volt a Vágóhid-u. 24. számú gyászaházról a r. kath. egyház szer-tartása szerint. — Szakállus Aladár Máv. pénztárnok 27 éves korában boldog házasságának harmadik évében hétófn éjjel Károlyierdőön hosszús szenvedés után elhunyt. Holttestét a gyászoló család hazahozatta és tegnap temették el a református temetőben.

ORGONA-GYÁR

RIEGER OTTÓ

cs. és kir. udvari szállító.

Hazánk legnagyobb orgonájának: a király orgonájának alkotója, a Szent-Sír lovagja és a Ferencz József-rend tulajdonosa.

BUDAPEST, X., Szigligeti-utca 29. szám.

Tervezeteket, rajzokat és katalógust kívánatra díjmentesen küld. A párisi, bécsi és pécsi kiállításon több helyről kitüntetve. Gyáram 39 évi fennállás óta 1900 orgonát szállított, közte a koronázási templom király orgonáját, mely orgonamű 80 változatu és villanyerőre van berendezve.

villamos gépekkel berendezve.

Kedvező fizetési feltételek mellett kiváló tiszta légnyomás, csőrendszer szerint (pneumatikus) tartós és nemeshangu orgonákat szállít. Orgonajavításokat és orgonahangolásokat lelkiismeretes pontossággal teljesít. Jókarbantartást mérsékelt árban elvállal.

Uj fényképészeti műterem.

BORGIDA VIKTOR modernül berendezett fényképészeti műtermét Szatmáron (Deáktér 7. sz. földszint, Fögel-ház) megnyitotta. Elvállal és művésziesen kidolgoz bármely a szakmába vágó munkát. Felvételek műtermen kívül vidéken is áremelés nélkül.

TAVASZI SZÉL

az arca, kézre egyaránt rossz hatást gyakorol. Arc és kéz **ápolására** használt **czikkek-puderek, kézfinomítók, szájjvizek, fogporok, elsőrendű illatosítók, továbbá manikúr- és fésű-kazetták, Kodakgépek** beszerezhetők

BARTÓK drogériában

Deák-tér. (Papolczy-ház.)

„Pável-sósfürdő”

ásványos, sós-gyógyfürdő és ózondus nyaraló telep, hatalmas fenyő, bükk és tölgyerdők koszorúzza völgyben. Nyitva május 15-től szeptember végéig. Elő- és utóidényben a szobaárakból 50% engedmény. A főidényben is teljes napi ellátás: reggeli, ebéd, vacsora, szoba, zene és fürdődíjakkal együtt **napi 6 koronától kezdve. Gyermeknek az étkezésnél abonomát féláron** kapnak. Megyei és áll. tisztviselők legmesszebbmenő kedvezményben részesülnek és a fürdőárak felét fizetik. A fürdőhöz vezető ut teljesen rendbe hozatott.

Uj tulajdonos! Uj kezelés!

Sósfürdő! Prospektust küld Inhaláció! a Pável-sósfürdő

igazgatósága Aknaszlatina (Máramarosmegye).

1.96 korona.

Pünkösdi vásár az 1 korona 50 filléres áruházban!

1.96 korona.

Sorozatos eladásra kerülnek az alanti felsorolt czikkek:

1 schiffon női ing szalag vagy himzett	1 kor. 96 fill.
1 schiffon női háló kabát	1 kor. 96 fill.
1 schiffon női nadrág fodorral	1 kor. 96 fill.
1 clott alsósoknya fekete vagy színes	1 kor. 96 fill.
3 drb schiffon fűző védő	1 kor. 96 fill.
12 drb batiszt női zsebkendő	1 kor. 96 fill.
1 drb női melles clott kötő	1 kor. 96 fill.
6 pár női vagy férfi harisnya	1 kor. 96 fill.
2 pár selyem harisnya	1 kor. 96 fill.
1 drb női blous crepon vagy clott	1 kor. 96 fill.
6 vászon pohártörő	1 kor. 96 fill.
4 pár lenn törülköző	1 kor. 96 fill.
1 figurás ágylőszőnyeg	1 kor. 96 fill.
2 pár spárpa szőnyeg	1 kor. 96 fill.
4 méter angol zefir	1 kor. 96 fill.
4 méter festő vagy színes karton	1 kor. 96 fill.
3 1/2 méter crepon tango színekben	1 kor. 96 fill.
2 méter grenadin, francia	1 kor. 96 fill.
3 méter selyem batiszt	1 kor. 96 fill.
2 méter selyem (blousra)	1 kor. 96 fill.
2 méter 120 cm széles szövet	1 kor. 96 fill.
4 méter selyemarczfátyol	1 kor. 96 fill.
3 méter csipkeszövet	1 kor. 96 fill.
2 méter Madera	1 kor. 96 fill.
1 méter 140 cm. széles costum szövet	1 kor. 96 fill.
12 darab férfi gallér	1 kor. 96 fill.
3 darab selyem önkötő	1 kor. 96 fill.
5 darab delin kendő	1 kor. 96 fill.
1 vég 23 méter verseny vászon	8 kor. 96 fill.
1 vég 23 méter „Rumburg” vászon	9 kor. 96 fill.
1 vég „Sas” schiffon	10 kor. 96 fill.
1 vég „Magyar király” vászon	9 kor. 96 fill.

1.96 korona.

Mayer M. rőfös- és divataru üzletében Szatmáron, Deáktér 29.

1.96 korona.

Terge László

ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ.

!! Elvállal mindennemű !! tervezést és építést.

Szatmár, Teleky-u. 24.

Telefon 369. Telefon 369.

BRÓDY BÉLA

Diana Drogériája SZATMÁR.

Lévay palota. Nagyraktár: Gyógyárak kötszer, illatszer és fényképészeti czikkekben.

ÉRTESETÉS! czipész-üzletemet

Április hó 1-től Árpád-utca 24. sz. alól Beresényi-utca 42. szám alatti sarok bolthelyiségbe helyeztem át. Műhelyemet a mai igényeinek megfelelően berendeztem, miáltal a legjobb kivitelű czipőket és csizmákat mérték szerint a legpontosabban és a legrövidebb idő alatt elkészítem. Hibás lábakra különös gondot fordítok. Kérve a nagyérdemű közönség becses pártfogását teljes tisztelettel

Tatár Miklós cipésmester

Szatmár, Beresényi-utca 42.

Szalontay Kálmán

— KOVACS ÜZLETE — SZATMÁR, HUNYADY-U. 14.

Megrendelést elfogad kocsis és igásszekekre, gazdasági eszközökre. A lovasalást pontosan és gyorsan eszközli. — Javításokat elfogad. —

Braun Mór

— RÉZMŰVES ÉS VIZVEZETÉK-SZERELŐ — SZATMÁR, HID-KÖZ 1.

Készít szoba-fürdőt, vízvezeték, szivó- és nyomó-szivattyukat. Raktáron tart pálinkafűző-, mosó- és takaréktűzhelyűstőket, permetezőket és mindezek szerkezeit.

A Szatmári Gazdasági Kiállításon elismerő oklevél és bronzéremmel kitüntetve.

Akkerman Mihály

ÉPÜLET- ÉS MŰBÁDOGOS SZATMÁR, HUNYADY-U. 2.

Elvállal és készít minden e szakmába vágó munkát, u. m.: uj tetőfedéseket, ereszesatornákat és fedélfestéseket. Készít toronytetőket, jégszekrényeket, csetet, fürdő-kádakat és fürdő-szobák berendezését pontosan és jutányos árak mellett,

Blatniczky János

KÁLYHÁS-MESTER Szatmár, Beresényi-u. 1. Saját ház.

Porcellán cserépkályhák, takaréktűzhelyek raktára. Javításokat elfogad. Hartmuth - kályhák kaphatók.

Ifj. SZÁSZ JOZSEF

KÁRPITOS ÉS DISZITÓ SZATMÁR, DEÁK-TÉR,

a Pannónia-szálloda mellett, (Keresztessy-ház.)

Elvállal minden e szakmába vágó kárpitos-munkát.

A Pannónia-szálloda

étterme és kávéháza az átalakítás befejezéseig a díszteremben megnyílt. Az ujonnan fényesen berendezett kávéház, étterem és szálloda díszhelyiségeinek megnyitását annak idején a nagyérdemű közönség becses tudomására fogom hozni. Teljes tisztelettel PONGRÁCZ LAJOS bérlető.

HUNGARIA ezelőtt Moskovits Cipőgyár Rt. Szatmár, Deák-tér 7.

fióküzlete ajánlja női-, uri- és gyermekcipő különlegességeit jelentékenyen leszállított árak mellett

Kocsitulajdonosok figyelmébe:

BENYÓ ÁNDOR

kocsigyártó Szatmár-Németi, Szirmai-utca 11.

Ajánlja magát mindennemű új és újabb divatu

kocsik készítésére.

Készít ruganyos kocsikat, homokfutókat, szánkókat és gazdasági eszközöket a legjobb és legszebb kivitelben.

Raktáron tart új és javított kocsikat.

Javítások gyorsan és pontosan eszközöltné
Tekintettel a rossz pénzügyi viszonyokra, revóimot kedvező fizetési feltételekben részesítem.

Kocsitulajdonosok figyelmébe!

Minden

*Nagyságos
Tekintetes
Nemzetes és
Polgár asszonynak*

öröme telik a festésben, hogyha

VÁMOS ÁRON
kizárólagos festékkereskedésében

Szatmár, törvényszékkel szemben

szerzi be padló festék szükségletét

1 korona 20 fillértől feljebb.

Telefon 368. sz.

Gárdos Ferencz könyvkötő
SZATMÁR
Kazinczy-utca 4

Uj üzlet megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy **Rákóczi-u. 28.** alatt

rőfös, vászon és confekcióüzletet

nyitottam. — A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel

Saudek Béla utóda.

A Szatmári Bazárban

az összes játék-, díszmű-, emlék és rövid-áru cikkeket helyszűke miatt mélyen leszállított áron bocsátom a n. é. közönség rendelkezésére.

Blatniczky István

KAZINCZY-UTCZA 10.

Minden ruha új lesz tisztítás és festés által **Hájtájer Pál** ruhafestő gőzmosó gyárában Szatmár. Alapítási év 1886.

A legjobb és legolcsóbb hazai gyártmány!

K 10⁵⁰ K 12⁵⁰

K 15[—]

főárban

mindennemű férfi és női valódi „Goodyear Welt” ráma-varrott czipő kapható

TURUL cipőgyár részvénytársaság a monarchia legnagyobb cipőgyára.

Fiókraktár Szatmáron: DEÁKTÉR 12. SZÁM.

130 saját fióktelep. 20.000 pár heti gyártás. 1200 munkás és alkalmazott.

a világhírű

TURUL

CIPŐK
elárusító telepein

